

La geologia de l'aventura

Ara fa dos anys, l'antropòleg i escriptor Adrià Pujol Cruells (Begur, 1974) deixava tothom bocabadat –si més no, aquest tothom més o menys exigü que es mou en l'àmbit de la literatura catalana– amb un llibre vitamínic i endimoniadament ben escrit, *Escafarlata d'Empordà*. Paria d'un pària (Edicions Sidillà). En aquella obra, tot convidava a l'excés, i el geni de l'escriptor s'hi manifestava amb esplendidesa. Allà, el gran tema era la llengua, i l'estil, i Pujol s'hi presentava com un esperit lliure i ple d'enginy, molt donat al joc i a la transformació de l'empordanesa collonamenta en valuós material literari. Hi havia molt de virtuosisme, en definitiva.

Adrià Pujol hi torna amb un llibre molt més cenyit, també de contes, com l'anterior (però de contes, per entendre'ns, més canònics que els que componien *l'Escafarlata*), i el d'ara pot semblar menys ambiciós que el precedent. A parer meu, però, *Alteracions* representa un pas endavant en la seva trajectòria: l'escriptor lliga més curt el seu talent i mira d'enlluernar-nos menys amb la seva prosa brillant. Per contra, busca el cop amagat que pot tombar, en sec, el lector (una mena de dead leg literari: el cop a la cama que et deixa sense respiració). “És un paio intel·ligent, un home que podria forjar el que volgués, i que si està ficat en el tràfic de drogues és perquè prefereix la geologia de l'aventura a l'oceanografia del tedi”, llegim d'Also Starring, el protagonista d'una de les històries. En general, en aquest nou llibre de Pujol hi ha força més propensió a la geologia de l'aventura que no pas a l'oceanografia del tedi. Tot i que, formalment, la geologia s'ha amorosit.

El primer conte ens presenta un Quixot desvalgut i vell que pretén venjar-se del seu creador. Ho farà escrivint, ell també, una novel·la, en què Cervantes –trasmudat en Miguelote Desplantes– les passarà putes. La història té un inefable perfum de Calvino. En la segona, que recorda més l'atmosfera de certes narracions de Slawomir Mrozeck, una mateixa anècdota més o menys irrellevant –un accident de cotxe– és explicada des de diversos punts de vista. El conte més llarg de tots, *L'esborrany*, recorda més l'imaginari que, entre la fauna autòctona, va popularitzar ja fa molts anys Quim Monzó. El protagonitza un jove escriptor que es guanya la vida com a locutor de ràdio (un programa d'èxit). El noi està maquinant l'estratègia per lligar-se una dona molt influent, ex editora, i, així, mirar de publicar la seva segona obra, que tot just ha començat a esborrallar. Al final, coneixerem quin és el truc metaliterari del conte, potser una mica massa alambinat. Abans, però, haurem de compartir l'angoixa del protagonista –la promesa nacional–, que és rigorosament observat, sotjat, assetjat per veïns i desconeguts... Aquesta obreta narrativa dins l'obra general, inclou, a més, tot de reflexions que mereixen un esment a banda. No fóra difícil establir paral·lelismes entre alguns personatges que hi surten i alguns altres que poblen l'escena editorial i literària del país, entre algunes de les situacions narrades i algunes altres que tenen lloc en la presumpta realitat. No cal endinsar-s'hi, però. Sí que voldria transcriure algun fragment del conte: “Es tractava d'una dona amant del risc editorial, del risc entès com un convencionalisme, o sigui, una banalitat disfressada de risc per convertir-la en supervendes”.

Les realitats paral·lelesEl títol del llibre, *Alteracions*, fa referència a la infinita varietat de possibilitats que té la imaginació narrativa, a la vastíssima extensió del camp de la ficció. En més d'un relat s'obre la porta a les realitats paral·leles.

Es tracta d'un bon llibre, que, a sobre, com algunes de les peces de l'anterior, treu petroli de clixés i llegendes urbanes. ¿Qui podria no continuar llegint un relat que comença així: “Si sortint de l'escola, la nena no s'hagués acostat a l'home de la gavardina, ara seria viva. Però va acceptar els caramels funestos, i ara és morta”?

Publicat a:

-Cultura 22-11-2013 Pàgina 12

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/692673-la-geologia-de-laventura.html?cca=1&piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mes&utm_source=rss&utm_medium=mes&utm_campaign=rss